

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Вищого навчального закладу Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»
08 липня 2015 року № 152-Н

Форма № П-2.04

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
Кафедра економічної теорії та прикладної економіки**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор ПУЕТ

_____ проф. М. Є. Рогоза

« ___ » _____ 2015 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

з навчальної дисципліни «Економічна теорія»

для студентів за напрямом підготовки

6.030401 «Правознавство»

Інститут економіки, управління та інформаційних технологій

Полтава 2015

Робоча навчальна програма з навчальної дисципліни «Економічна теорія» для студентів за напрямом підготовки 6.030401 «Правознавство» на II семестр 2015-2016 навчального року.

Укладач: к.е.н., доц. Шаповалов В.О.

Робоча навчальна програма обговорена і схвалена на засіданні кафедри економічної теорії та прикладної економіки “_____” _____ 2015 р.
протокол № _____
Зав. кафедри _____ **проф. С.С. Ніколенко**

СХВАЛЕНО

Голова науково-методичної групи з напряму підготовки і спеціальності 6.030401 «Правознавство»
протокол № _____
від «_____» _____ 20__ р.
_____ **проф. Г.В. Лаврик**

ПОГОДЖЕНО

Методист 1 категорії науково-навчального центру

“_____” _____ 2015 р.

ВСТУП

У сучасних умовах розвитку ринкових відносин суттєво зростає роль економічної теорії. **Метою дисципліни** є формування у майбутніх спеціалістів комплексу знань в галузі економічної науки, навичок аналізу та дослідження економічних явищ та процесів, формування сучасного наукового типу економічного мислення.

Мета викладання – комплексне вивчення економічних відносин як форми суспільного виробництва, ґрунтовне пізнання проблем ефективного використання суспільством обмежених виробничих ресурсів і шляхів досягнення максимальних кінцевих результатів у задоволенні людських потреб, що невпинно зростають.

Завдання дисципліни – науково обґрунтувати загальні основи економічного життя суспільства, розкрити закономірності розвитку суспільного виробництва, з'ясувати механізм дії економічних законів і механізм використання їх людьми у процесі господарської діяльності, визначити суттєві риси основних соціально-економічних систем та напрямки їх еволюції, з'ясувати роль економічної теорії у розробці шляхів формування соціально-орієнтованої економічної системи суспільства.

Предмет дисципліни – закономірності розвитку економічних систем, економічні закони та принципи їх функціонування, дії людей, спрямовані на ефективне господарювання за умов обмежених економічних ресурсів, особливості ринкових перетворень економіки України, сучасні процеси глобалізації економічного життя суспільства.

Для активного засвоєння матеріалу дисципліни передбачаються наступні види навчальної роботи:

- аудиторні заняття у вигляді лекційних та семінарських занять;
- індивідуально-консультативна робота, яка складається з індивідуальних занять; індивідуальних та цільових консультацій;
- самостійна робота студентів, що включає роботу з дистанційним курсом дисципліни, опрацювання лекційного матеріалу; підготовку до семінарських занять, модульних контрольних робіт та інших форм поточного контролю; самостійне вивчення окремих тем та питань; виконання індивідуальних та домашніх завдань; систематизацію вивченого матеріалу.

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні придбати:

- знання основних економічних категорій;
- вміння аналізувати економічні явища і процеси;
- знання методів дослідження економічних факторів, явищ, процесів;
- уміння орієнтуватись в економічному житті суспільства;
- вміння самостійно виробляти і приймати оптимальні економічні рішення.

Робоча навчальна програма з навчальної дисципліни «Економічна теорія» розроблена на основі навчальної програми підготовки бакалаврів напряму 6.030401 «Правознавство», схваленою Вченою радою ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» (протокол №4 від 16.04.2014 р.), розглянута та рекомендована на засіданні кафедри економічної теорії та прикладної економіки ВНЗ ПУЕТ (протокол № 1 від “28” серпня 2015 р.).

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни «Економічна теорія».

Характеристика навчальної дисципліни	
1. Кількість кредитів за ECTS:	3
2. Кількість модулів:	денна 2, заочна 2.
3. Вибіркова	
4. Курс:	денна - 2, заочна - 3.
5. Семестр:	денна - 2, заочна - 5.
6. Денна форма навчання, годин:	
– загальна кількість:	108
– 4 семестр –	108
- лекції:	4 семестр – 34
- семінарські заняття:	4 семестр – 30
- самостійна робота:	4 семестр – 36
- індивідуально-консультативна робота:	4 семестр – 8
- вид підсумкового контролю:	4 семестр – ПМК
- кількість годин на тиждень:	4 семестр – 4
7. Заочна форма навчання, годин:	
– загальна кількість:	5 семестр – 108
- лекції:	5 семестр – 8
- семінарські заняття:	5 семестр – 6
- самостійна робота:	5 семестр – 94
- вид підсумкового контролю:	5 семестр – ПМК

РОЗДІЛ 2. РОБОЧИЙ ГРАФІК НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ НА СЕМЕСТР

Таблиця 2. Робочий графік навчальної дисципліни «Економічна теорія» на 1 семестр

Види навчального заняття	Тижнів, годин															
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1. Аудиторне - 64 год., у т.ч.:	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
– лекція – 34 год.	4	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
– семінарське – 30 год.		2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
2. Самостійна робота студента – 36 год., у т.ч.:	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
– виконання домашніх завдань – 20 год.	1	1	1	1	1	1	1	1	3	1	1	1	1	1	1	3
– підготовка до семінарських занять – 16 год.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Індивідуально-консультативна робота – 8 год				2				2				2				2
4. Проведення поточної модульної роботи									+							+
5. Форма контролю:																
– ПМК																+

**РОЗДІЛ 3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ З
РОЗПОДІЛОМ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ
ЗАНЯТЬ**

Таблиця 3. Тематичний план навчальної дисципліни «Економічна теорія»

№ з / п	Назва теми	Кількість годин за видами робіт									
		Денна форма навчання					Заочна форма навчання				
		Разом	аудиторні		Позааудиторні		Разом	аудиторні		Позааудиторні	
			Лекції	Семінарські	ІКР	СРС		Лекції	Семінарські	ІКР	СРС
1	Модуль 1. Загальні основи суспільного виробництва та закономірності його розвитку										
2	Тема 1. Предмет і метод економічної теорії	6	2	2	–	2	6	–	–	–	6
3	Тема 2. Виробництво, його сутність та роль у житті суспільства.	6	2	2	–	2	7	2	–	–	5
4	Тема 3. Економічна система суспільства.	6	2	2	–	2	7	–	2	–	5
5	Тема 4. Теорія товару і грошей	10	4	4	1	1	7	2	–	–	5
6	Тема 5. Теоретичні основи ринкової економіки та її основні елементи.	8	4	2	1	1	7	–	2	–	5
7	Тема 6. Підприємство та підприємництво в ринковій економіці.	7	2	2	1	2	6	–	–	–	6
8	Тема 7. Капітал підприємства, його кругообіг та обіг.	7	2	2	1	2	8	2	–	–	6
9	Поточна модульна робота 1	4	–	–	–	4	6	–	–	–	6
10	Разом за модулем 1	54	18	16	4	16	54	6	4	–	44
11	Модуль 2. Функціонування сучасної ринкової економіки та світового господарства										
12	Тема 8. Капітал сфери обігу.	12	4	4	1	3	8	–	2	–	6
13	Тема 9. Ринкові відносини в аграрному секторі.	7	2	2	–	3	8	–	–	–	8
14	Тема 10. Доходи населення, їх формування та розподіл.	8	2	2	1	3	8	–	–	–	8
15	Тема 11. Держава та її економічні функції	9	4	2	1	2	8	2	–	–	6
16	Тема 12. Світове господарство і міжнародні економічні відносини.	7	2	2	1	2	8	–	–	–	8
17	Тема 13. Економічні аспекти глобальних проблем.	7	2	2	–	3	8	–	–	–	8
18	Поточна модульна робота 2	4	–	–	–	4	6	–	–	–	6
19	Разом за модулем 2	54	16	14	4	20	54	2	2	–	50
20	Разом по дисципліні	108	34	30	8	36	108	8	6	–	94

РОЗДІЛ 4. ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА ТЕМАТИЧНОГО ПЛАНУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 4. Технологічна карта тематичного плану навчальної дисципліни
«Економічна теорія», яка викладається для студентів денної форми навчання

Назва розділу, змістового модуля, теми та питання, що розглядаються на лекції	Обсяг годин	Назва теми та питання семінарського заняття	Обсяг годин	Навчально-методична література (порядковий номер за переліком)
1	2	3	4	5
Модуль 1. Загальні основи суспільного виробництва та закономірності його розвитку.				
<p>Тема 1. Предмет і метод економічної теорії. Лекція 1.</p> <p>1. Об'єкт, предмет та функції економічної теорії. 2. Методи дослідження економічної теорії. 3. Економічні категорії та закони. 4. Становлення і основні етапи розвитку економічної теорії як науки.</p>	2	<p>Семінарське заняття 1. «Предмет і метод економічної теорії»</p> <p>1. Об'єкт, предмет та функції економічної теорії. 2. Методи дослідження економічної теорії. 3. Економічні категорії та закони. 4. Становлення і основні етапи розвитку економічної теорії як науки.</p>	2	<p>1, с. 20-35; 2, с. 4-35; 3, с. 13-37; 4, с. 16-27; 5, с. 14-26; 6, с. 9-30; 7, с. 13-42; 8; 9; 10; 11.</p>
<p>Тема 2. Виробництво, його сутність та роль у житті суспільства. Лекція 2.</p> <p>1. Економічні потреби: суть, структура та розвиток. Економічні інтереси 2. Суспільне виробництво, його суть, основні риси та структура. 3. Економічні ресурси та фактори виробництва, їх взаємозв'язок. Крива виробничих можливостей. 4. Ефективність виробництва, її сутність, економічні і соціальні показники.</p>	2	<p>Семінарське заняття 2. «Виробництво, його сутність та роль у житті суспільства»</p> <p>1. Економічні потреби: суть, структура та розвиток. Економічні інтереси 2. Суспільне виробництво, його суть, основні риси та структура. 3. Економічні ресурси та фактори виробництва, їх взаємозв'язок. Крива виробничих можливостей. 4. Ефективність виробництва, її сутність, економічні і соціальні показники.</p>	2	<p>1, с. 53-57; 2, с. 37-59; 3, с. 39-57, 113-135; 4, с. 28-40; 5, с. 26-30, 44-60; 6, с. 46-100; 7, с. 42-56, 76-90; 8; 9; 10; 11.</p>
<p>Тема 3. Економічна система суспільства. Лекція 3.</p> <p>1. Економічна система, її сутність та основні структурні елементи. 2. Класифікація економічних систем та їх загальна характеристика. 3. Відносини власності. Типи, види та форми власності. 4. Перехідні економічні системи, їх зміст та основні риси.</p>	2	<p>Семінарське заняття 3. «Економічна система суспільства»</p> <p>1. Економічна система, її сутність та основні структурні елементи. 2. Класифікація економічних систем та їх загальна характеристика. 3. Відносини власності. Типи, види та форми власності.</p>	2	<p>1, с. 35-53; 2, с. 61-71; 3, с. 59-111; 4, с. 40-54; 5, с. 30-44; 6, с. 30-46; 7, с. 56-76; 8; 9; 10; 11.</p>

		4. Перехідні економічні системи, їх зміст та основні риси.		
Тема 4. Теорія товару та грошей.	4	<i>Семінарське заняття 4. «Теорія товару та грошей»</i>	2	1 , с. 57-89; 2 , с. 73-88; 3 , с. 135-187; 4 , с. 54-68; 5 , с. 60-84; 6 , с. 100-128; 7 , с. 92-116; 8; 9; 10; 11 .
Лекція 4. 1. Загальні форми суспільного виробництва: натуральне і товарне виробництво. 2. Товар і його властивості. 3. Двоїстий характер праці в товарному виробництві. 4. Закон вартості та його функції	2	1. Загальні форми суспільного виробництва: натуральне і товарне виробництво. 2. Товар і його властивості. 3. Двоїстий характер праці в товарному виробництві. 4. Закон вартості та його функції.		
Лекція 5. 1. Виникнення, сутність та функції грошей. 2. Теоретичні концепції виникнення грошей. 3. Грошовий обіг та його закони. 4. Грошова система та її елементи.	2	<i>Семінарське заняття 5. «Теорія товару та грошей» (продовження)</i> 1. Виникнення, сутність та функції грошей. 2. Теоретичні концепції виникнення грошей. 3. Грошовий обіг та його закони. 4. Грошова система та її елементи.	2	
Тема 5. Теоретичні основи ринкової економіки та її основні елементи.	4	<i>Семінарське заняття 6. «Теоретичні основи ринкової економіки та її основні елементи»</i>	2	1 , с. 89-94, 156-161; 2 , с. 91-103, 157-170, 189-233; 3 , с. 189-264; 4 , с. 68-82; 5 , с. 84-106; 6 , с. 128-170; 7 , с. 116-166, 204-214; 8; 9; 10; 11 .
Лекція 6. 1. Ринок, його суть та функції. Суб'єкти та об'єкти ринкових відносин. 2. Попит і пропозиція, їх чинники та закони. Еластичність попиту і пропозиції. 3. Ринкова рівновага та ринкова ціна. Механізм ринкового саморегулювання.	2	1. Ринок, його суть та функції. Суб'єкти та об'єкти ринкових відносин. 2. Попит і пропозиція, їх чинники та закони. Еластичність попиту і пропозиції. 3. Ринкова рівновага та ринкова ціна. Механізм ринкового саморегулювання. 4. Конкуренція, її суть, види та наслідки. Монополія. 5. Ринкова інфраструктура та її роль в економіці		
Лекція 7. 1. Конкуренція, її суть, види та наслідки. 2. Типи ринкових структур та їх загальна характеристика 3. Монополізація економіки та її наслідки. Антимонопольна політика держави. 4. Ринкова інфраструктура та її роль в економіці	2			
Тема 6. Підприємство та підприємництво в ринковій економіці. Лекція 8. 1. Підприємство як суб'єкт економічної системи та його функції. 2. Продукція підприємства та її економічні форми. Витрати	2	<i>Семінарське заняття 7. «Підприємство та підприємництво в ринковій економіці»</i> 1. Підприємство як суб'єкт економічної системи та його функції. 2. Продукція підприємства та	2	1 , с. 97-132, 148-156; 2 , с. 111-121, 174-185; 3 , с. 267-288; 4 , с. 82-95; 5 , с. 107-113; 5 , с. 170-205; 7 , с.

виробництва. 3. Валовий дохід та прибуток підприємства. 4. Підприємництво, його форми та суб'єкти.		її економічні форми. Витрати виробництва. 3. Валовий дохід та прибуток підприємства. 4. Підприємництво, його форми та суб'єкти.		168-186; 8; 9; 10; 11.
Тема 7. Капітал підприємства, його кругообіг та обіг. Лекція 9. 1. Капітал та його сутність. Загальна формула капіталу. 2. Виробництво додаткової вартості та структура капіталу. 3. Кругообіг капіталу, його стадії та функціональні форми. 4. Оборот капіталу. Основний та оборотний капітал.	2	<i>Семінарське заняття 8.</i> <i>«Капітал підприємства, його кругообіг та обіг»</i> 1. Капітал та його сутність. Загальна формула капіталу. 2. Виробництво додаткової вартості та структура капіталу. 3. Кругообіг капіталу, його стадії та функціональні форми. 4. Оборот капіталу. Основний та оборотний капітал.	2	1 , с. 143-148, 185-187; 2 , с. 106-111; 3 , с. 290-315; 4 , с. 95-107; 5 , с. 114-121; 6 , с. 205-217; 7 , с. 186-204; 8; 9; 10; 11.
Поточна модульна робота 1				–
Модуль 2. Функціонування сучасної ринкової економіки та світового господарства.				
Тема 8. Капітал сфери обігу. Лекція 10. 1. Торговельний капітал та особливості його руху. Торговий прибуток 2. Витрати обігу та їх види. 3. Сутність та джерела позичкового капіталу. 4. Позичковий процент та його норма.	4	<i>Семінарське заняття 9.</i> <i>«Капітал сфери обігу»</i> 1. Торговельний капітал та особливості його руху. 2. Витрати обігу. Торговельний прибуток. 3. Сутність та джерела позичкового капіталу. 4. Позичковий процент та його норма.	2	1 , с. 189-209; 3 , с. 495-509; 4 , с. 107-128; 5 , с. 122-134; 6 , с. 376-404; 7 , с. 232-239; 8; 9; 10; 11.
Лекція 11. 1. Кредит як форма руху позичкового капіталу. 2. Види та форми кредиту. 3. Кредитно-банківська система та її функції. 4. Акціонерно-корпоративний капітал.	2	<i>Семінарське заняття 10.</i> <i>«Капітал сфери обігу»</i> <i>(продовження)</i> 1. Кредит як форма руху позичкового капіталу. Види та форми кредиту. 2. Кредитно-банківська система та її функції. 3. Акціонерно-корпоративний капітал та його особливості.	2	
Тема 9. Ринкові відносини в аграрному секторі. Лекція 12. 1. Аграрна сфера виробництва та її особливості. 2. Сутність земельної ренти, її види та механізм створення. Ціна землі. 3. Агропромислова інтеграція та агропромисловий комплекс. 4. Аграрна політика держави.	2	<i>Семінарське заняття 11.</i> <i>«Ринкові відносини в аграрному секторі»</i> 1. Аграрна сфера виробництва та її особливості. 2. Сутність земельної ренти, її види та механізм створення. Ціна землі. 3. Агропромислова інтеграція та агропромисловий комплекс. 4. Аграрна політика держави.	2	

<p>Тема 10. Доходи населення, їх формування та розподіл. Лекція 13.</p> <p>1. Національний дохід, його структура, розподіл та перерозподіл. 2. Доходи, їх види та джерела формування. 3. Заробітна плата: сутність, форми та системи заробітної плати. 4. Диференціація доходів та її межі. Соціальний захист населення.</p>	2	<p><i>Семінарське заняття 12.</i> <i>«Доходи населення, їх формування та розподіл»</i></p> <p>1. Національний дохід, його структура, розподіл та перерозподіл. 2. Доходи, їх види та джерела формування. 3. Заробітна плата: сутність, форми та системи заробітної плати. 4. Диференціація доходів та її межі. Соціальний захист населення.</p>	2	<p>1, с. 175-185, 302-310; 3, с. 343-386; 4, с. 129-138; 5, с. 142-159; 5, с. 217-236; 7, с. 239-264; 8; 9; 10; 11.</p>
<p>Тема 11. Держава та її економічні функції</p>	4	<p><i>Семінарське заняття 13.</i> <i>«Держава та її економічні функції»</i></p>	2	<p>1, с. 282-312; 2, с. 121-124, 300-323; 3, с. 476-493, 511-527; 4, с. 138-152; 5, с. 160-168; 6, с. 343-376; 7, с. 292-325; 8; 9; 10; 11.</p>
<p>Лекція 14.</p> <p>1. Господарський механізм, його структура та функції у системі суспільного відтворення. 2. Теоретичні погляди на роль держави в економіці та їх еволюція. 3. Економічні функції держави Державне регулювання економіки.</p>	2	<p>1. Економічні функції держави Державне регулювання економіки. 2. Методи та інструменти державного регулювання економіки. 3. Економічна політика держави та її види. 4. Фінансова система. Бюджетно-податкове та грошово-кредитне регулювання.</p>		
<p>Лекція 15.</p> <p>1. Методи та інструменти державного регулювання економіки. 2. Економічна політика держави та її види. 3. Фінансова система. Бюджетно-податкове та грошово-кредитне регулювання.</p>	2			
<p>Тема 12. Світове господарство і міжнародні економічні відносини. Лекція 16.</p> <p>1. Сутність, етапи становлення та структура світового господарства. 2. Міжнародний поділ праці та інтернаціоналізація світового господарства. 3. Міжнародна торгівля та міжнародний рух капіталів. 4. Міжнародні валютні відносини.</p>	2	<p><i>Семінарське заняття 14.</i> <i>«Світове господарство і міжнародні економічні відносини»</i></p> <p>1. Сутність, етапи становлення та структура світового господарства. 2. Міжнародний поділ праці та інтернаціоналізація світового господарства. 3. Міжнародна торгівля та міжнародний рух капіталів. 4. Міжнародні валютні відносини.</p>	2	<p>1, с. 312-353; 2, с. 127-132; 3, с. 558-583; 4, с. 152-162; 5, с. 169-188; 6, с. 404-435; 7, с. 325-365; 8; 9; 10; 11.</p>
<p>Тема 13. Економічні аспекти глобальних проблем. Лекція 17.</p> <p>1. Сутність та фактори глобалізації. 2. Причини виникнення, сутність і класифікація глобальних проблем. 3. Необхідність і форми міжнародного</p>	2	<p><i>Семінарське заняття 15.</i> <i>«Економічні аспекти глобальних проблем»</i></p> <p>1. Сутність та фактори глобалізації. 2. Причини виникнення, сутність і класифікація</p>	2	<p>2, с. 136-141; 3, с. 586-625; 4, с. 163-172; 5, с. 188-201; 6, с. 435-446; 7, с. 365-373; 8; 9; 10; 11.</p>

співробітництва у вирішенні глобальних проблем людства. 4. Участь України у вирішенні глобальних проблем.		глобальних проблем. 3. Необхідність і форми міжнародного співробітництва у вирішенні глобальних проблем людства. 4. Участь України у вирішенні глобальних проблем.		
Поточна модульна робота 2			–	
Всього	34		30	

Таблиця 5. Технологічна карта тематичного плану навчальної дисципліни «Економічна теорія», яка викладається для студентів заочної форми навчання

Назва розділу, змістового модуля, теми та питання, що розглядаються на лекції	Обсяг годин	Назва теми та питання семінарського заняття	Обсяг годин	Навчально-методична література (порядковий номер за переліком)
1	2	3	4	5
Модуль 1. Загальні основи суспільного виробництва та закономірності його розвитку.				
Тема 1. Предмет і метод економічної теорії. 1. Об'єкт, предмет та функції економічної теорії. 2. Методи дослідження економічної теорії. 3. Економічні категорії та закони. 4. Становлення і основні етапи розвитку економічної теорії як науки.				1 , с. 20-35; 2 , с. 4-35; 3 , с. 13-37; 4 , с. 16-27; 5 , с. 14-26; 6 , с. 9-30; 7 , с. 13-42; 8 ; 9 ; 10 ; 11 .
Тема 2. Виробництво, його сутність та роль у житті суспільства. <i>Лекція 1.</i> 1. Економічні потреби: суть, структура та розвиток. Економічні інтереси 2. Суспільне виробництво, його суть, основні риси та структура. 3. Економічні ресурси та фактори виробництва, їх взаємозв'язок. Крива виробничих можливостей. 4. Ефективність виробництва, її сутність, економічні і соціальні показники.	2			1 , с. 53-57; 2 , с. 37-59; 3 , с. 39-57, 113-135; 4 , с. 28-40; 5 , с. 26-30, 44-60; 6 , с. 46-100; 7 , с. 42-56, 76-90; 8 ; 9 ; 10 ; 11 .
Тема 3. Економічна система суспільства. 1. Економічна система, її сутність та основні структурні елементи. 2. Класифікація економічних систем та їх загальна характеристика. 3. Відносини власності. Типи, види та форми власності. 4. Перехідні економічні системи, їх зміст та основні риси.		<i>Семінарське заняття 1.</i> <i>«Економічна система суспільства»</i> 1. Економічна система, її сутність та основні структурні елементи. 2. Класифікація економічних систем та їх загальна характеристика. 3. Відносини власності. Типи,	2	1 , с. 35-53; 2 , с. 61-71; 3 , с. 59-111; 4 , с. 40-54; 5 , с. 30-44; 6 , с. 30-46; 7 , с. 56-76; 8 ; 9 ; 10 ; 11 .

		види та форми власності. 4. Перехідні економічні системи, їх зміст та основні риси.		
<p>Тема 4. Теорія товару та грошей. <i>Лекція 2.</i></p> <p>1. Загальні форми суспільного виробництва: натуральне і товарне виробництво.</p> <p>2. Товар і його властивості. Двоїстий характер праці в товарному виробництві.</p> <p>3. Закон вартості та його функції</p> <p>4. Виникнення, сутність та функції грошей. Теоретичні концепції виникнення грошей.</p> <p>5. Грошовий обіг та його закони. Грошова система та її елементи.</p>	2		1, с. 57-89; 2, с. 73-88; 3, с. 135-187; 4, с. 54-68; 5, с. 60-84; 6, с. 100-128; 7, с. 92-116; 8; 9; 10; 11.	
<p>Тема 5. Теоретичні основи ринкової економіки та її основні елементи.</p> <p>1. Ринок, його суть та функції. Суб'єкти та об'єкти ринкових відносин.</p> <p>2. Попит і пропозиція, їх чинники та закони. Еластичність попиту і пропозиції.</p> <p>3. Ринкова рівновага та ринкова ціна. Механізм ринкового саморегулювання.</p> <p>4. Конкуренція, її суть, види та наслідки. Монополія.</p> <p>5. Ринкова інфраструктура та її роль в економіці</p>		<p><i>Семінарське заняття 2.</i> <i>«Теоретичні основи ринкової економіки та її основні елементи»</i></p> <p>1. Ринок, його суть та функції. Суб'єкти та об'єкти ринкових відносин.</p> <p>2. Попит і пропозиція, їх чинники та закони. Еластичність попиту і пропозиції.</p> <p>3. Ринкова рівновага та ринкова ціна. Механізм ринкового саморегулювання.</p> <p>4. Конкуренція, її суть, види та наслідки. Монополія.</p> <p>5. Ринкова інфраструктура та її роль в економіці</p>	2	1, с. 89-94, 156-161; 2, с. 91-103, 157-170, 189-233; 3, с. 189-264; 4, с. 68-82; 5, с. 84-106; 6, с. 128-170; 7, с. 116-166, 204-214; 8; 9; 10; 11.
<p>Тема 6. Підприємство та підприємництво в ринковій економіці.</p> <p>1. Підприємство як суб'єкт економічної системи та його функції.</p> <p>2. Продукція підприємства та її економічні форми. Витрати виробництва.</p> <p>3. Валовий дохід та прибуток підприємства.</p> <p>4. Підприємництво, його форми та суб'єкти.</p>				1, с. 97-132, 148-156; 2, с. 111-121, 174-185; 3, с. 267-288; 4, с. 82-95; 5, с. 107-113; 5, с. 170-205; 7, с. 168-186; 8; 9; 10; 11.
<p>Тема 7. Капітал підприємства, його кругообіг та обіг. <i>Лекція 3.</i></p> <p>1. Капітал та його сутність. Загальна формула капіталу.</p>	2			1, с. 143-148, 185-187; 2, с. 106-111; 3, с. 290-315; 4, с. 114-121; 5, с.

<p>2. Виробництво додаткової вартості та структура капіталу.</p> <p>3. Кругообіг капіталу, його стадії та функціональні форми.</p> <p>4. Оборот капіталу. Основний та оборотний капітал.</p>			<p>205-217; 6, с. 186-204; 7; 8; 9; 10.</p>
Поточна модульна робота 1			
Модуль 2. Функціонування сучасної ринкової економіки та світового господарства.			
<p>Тема 8. Капітал сфери обігу.</p> <p>1. Торговельний капітал та особливості його руху. Торговий прибуток</p> <p>2. Витрати обігу та їх види.</p> <p>3. Сутність та джерела позичкового капіталу. Позичковий процент та його норма.</p> <p>4. Кредит як форма руху позичкового капіталу. Види та форми кредиту. Кредитно-банківська система та її функції.</p> <p>5. Акціонерно-корпоративний капітал.</p>		<p><i>Семінарське заняття 3.</i> <i>«Капітал сфери обігу»</i></p> <p>1. Торговельний капітал та особливості його руху. Витрати обігу. Торговельний прибуток.</p> <p>2. Сутність та джерела позичкового капіталу. Позичковий процент та його норма.</p> <p>3. Кредит як форма руху позичкового капіталу. Види та форми кредиту. Кредитно-банківська система та її функції.</p> <p>4. Акціонерно-корпоративний капітал та його особливості.</p>	<p>2</p> <p>1, с. 189-209; 3, с. 495-509; 4, с. 107-128; 5, с. 122-134; 6, с. 376-404; 7, с. 232-239; 8; 9; 10; 11.</p>
<p>Тема 9. Ринкові відносини в аграрному секторі.</p> <p>1. Аграрна сфера виробництва та її особливості.</p> <p>2. Сутність земельної ренти, її види та механізм створення. Ціна землі.</p> <p>3. Агропромислова інтеграція та агропромисловий комплекс.</p> <p>4. Аграрна політика держави.</p>			<p>1, с. 209-218; 3, с. 318-341; 4, с. 120-128; 5, с. 135-142; 7, с. 214-232; 8; 9; 10; 11.</p>
<p>Тема 10. Доходи населення, їх формування та розподіл.</p> <p>1. Національний дохід, його структура, розподіл та перерозподіл.</p> <p>2. Доходи, їх види та джерела формування.</p> <p>3. Заробітна плата: сутність, форми та системи заробітної плати.</p> <p>4. Диференціація доходів та її межі. Соціальний захист населення.</p>			<p>1, с. 175-185, 302-310; 3, с. 343-386; 4, с. 129-138; 5, с. 142-159; 5, с. 217-236; 7, с. 239-264; 8; 9; 10; 11.</p>

<p>Тема 9. Держава та її економічні функції Лекція 4.</p> <p>1. Господарський механізм, його структура та функції у системі суспільного відтворення. 2. Теоретичні погляди на роль держави в економіці та їх еволюція. 3. Економічні функції держави Державне регулювання економіки. 4. Методи та інструменти державного регулювання економіки. 5. Економічна політика держави та її види. Фінансова система. Бюджетно-податкове та грошово-кредитне регулювання.</p>	2		<p>1, с. 282-312; 2, с. 121-124, 300-323; 3, с. 476-493, 511-527; 4, с. 138-152; 5, с. 160-168; 6, с. 343-376; 7, с. 292-325; 8; 9; 10; 11.</p>
<p>Тема 10. Світове господарство і міжнародні економічні відносини. Сутність, етапи становлення та структура світового господарства.</p> <p>1. Міжнародний поділ праці та інтернаціоналізація світового господарства. 2. Міжнародна торгівля та міжнародний рух капіталів. 3. Міжнародні валютні відносини.</p>			<p>1, с. 312-353; 2, с. 127-132; 3, с. 558-583; 4, с. 152-162; 5, с. 169-188; 6, с. 404-435; 7, с. 325-365; 8; 9; 10; 11.</p>
<p>Тема 13. Економічні аспекти глобальних проблем.</p> <p>1. Сутність та фактори глобалізації. 2. Причини виникнення, сутність і класифікація глобальних проблем. 3. Необхідність і форми міжнародного співробітництва у вирішенні глобальних проблем людства. 4. Участь України у вирішенні глобальних проблем.</p>			<p>2, с. 136-141; 3, с. 586-625; 4, с. 163-172; 5, с. 188-201; 6, с. 435-446; 7, с. 365-373; 8; 9; 10; 11.</p>
Поточна модульна робота 2			–
Всього	8		6

РОЗДІЛ 5. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Самостійна робота студентів є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом навчальної дисципліни «Економічна теорія», засвоєння знань, надбання вмінь та навичок у вільний від аудиторних навчальних занять час. У процесі самостійної роботи студенти повторюють й закріплюють той матеріал, що був розібраний з науково-педагогічним працівником на лекційних заняттях, а також опановують окремі програмні питання, що передбачені для самостійного вивчення.

Основними видами самостійної роботи студента при вивченні навчальної дисципліни «Економічна теорія» є підготовка до семінарських занять, опрацювання матеріалів дистанційного курсу, виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань.

Формами самостійної роботи студентів при підготовці до семінарських занять є опрацювання питань теми заняття, які виносяться на обговорення, та письмове виконання домашнього завдання, яке передбачене навчально-методичним посібником. У процесі підготовки до семінарських занять студенти повторюють й закріплюють той матеріал, що був розглянутий на лекційних заняттях, а також опановують окремі програмні питання, що передбачені для самостійного вивчення. Засобами контролю виконання перелічених форм даного виду самостійної роботи студентів є конспект лекцій та зошит домашніх завдань, усні та письмові відповіді під час семінарського заняття, експрес-тестування, словниковий диктант, поточні модульні роботи.

Обов'язковим видом самостійної роботи студентів усіх форм навчання є опрацювання ними навчально-методичних матеріалів дистанційного курсу дисципліни, який розміщений в навчальному середовищі Moodle. Даний вид самостійної роботи студентів передбачає виконання ними окремих завдань за кожною темою навчальної дисципліни: опрацювання лекційного матеріалу та самоконтроль знань. Засобами контролю знань студентів є відповідні види тестів.

Індивідуальні навчально-дослідні завдання з дисципліни «Економічна теорія» відносяться до самостійної роботи студентів і представляють собою творче наукове завдання (ТНЗ). Воно слугує базою для розвитку творчих здібностей, поглиблення і закріплення знань студента. Тематика ТНЗ охоплює найбільш актуальні проблеми політичної економії за матеріалами усього курсу і потребує від студента навичок наукової роботи. Мета виконання ТНЗ полягає у тому, щоб поглибити, узагальнити та закріпити знання, які студенти одержують у процесі навчання, навчити студентів працювати з літературою, статистичними даними, пов'язувати теорію із практикою, а також представляти (презентувати) свою доповідь перед аудиторією. Виконання ТНЗ передбачає написання та оформлення реферату відповідно до визначених вимог і розробку слайдів (презентації). За бажанням студенти можуть виконувати лише частину ТНЗ: або реферат, або презентацію.

З метою поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти одержують в процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці, підвищення рівня успішності студентів, які з тих чи інших причин потребують

додаткової допомоги викладача при підготовці до складання поточного чи підсумкового контролю, при виконанні індивідуальних завдань науково-педагогічні працівники кафедри надають студентам консультації.

РОЗДІЛ 6. МЕТОДИКИ АКТИВІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ

Серед навчальних технологій, що знаходять застосування для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів при вивченні дисципліни «Економічна теорія», використовуються окремі елементи наступних методик навчання:

1) при проведенні лекційних занять:

- проблемний метод висвітлення матеріалу;
- порівняльний аналіз окремих елементів в межах окремих питань лекційного матеріалу;
- діалогічний метод подання матеріалу;
- використання мультимедійних презентацій з використанням відео- та аудіоапаратури для висвітлення окремих тем;
- заохочення інтерактивної участі студентів у лекції.

2) при проведенні семінарських занять:

- дискусійний метод навчання;
- тренінговий метод навчання;
- частково-пошуковий метод навчання;
- метод активізації суперництва;
- метод посилення мотивації.

РОЗДІЛ 7. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Об'єктами контролю є: робота студентів на лекціях, семінарських заняттях, якість та своєчасність виконання індивідуальних і домашніх завдань, поточних модульних робіт. Контрольні заходи здійснюються науково-педагогічними працівниками і включають поточний і підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється при проведенні лекцій, семінарських занять, перевірки виконання індивідуальних і домашніх завдань та має на меті перевірку рівня засвоєння студентом навчального матеріалу навчальної дисципліни. Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та умінь студента самостійно опрацьовувати та засвоювати певний навчальний матеріал.

Під час проведення лекцій застосовуються такі методи контролю, як: усне опитування студентів з питань, визначених планом лекцій та пов'язаних з матеріалом попередніх лекцій, дискусійне обговорення проблемних питань з теми лекції, ведення студентами конспектів лекції.

Під час проведення семінарських занять застосовуються такі методи контролю, як: усне та письмове опитування студентів з питань, визначених планом семінарських занять, дискусійне обговорення проблемних питань з

теми заняття, письмове складання студентами тестів, економічний диктант, експрес-контрольні.

Поточний контроль виконання студентами домашніх завдань здійснюється за допомогою перевірки науково-педагогічним працівником зошита з домашніми завданнями, визначеними навчально-методичним посібником.

Поточний контроль виконання студентами індивідуальних здійснюється за допомогою перевірки науково-педагогічним працівником підготовленого студентом наукового творчого завдання (реферату, презентації).

Поточний контроль, який застосовується під час проведення поточних модульних робіт, здійснюється за допомогою відповідного програмного забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу.

Поточна успішність студентів за виконання навчальних видів робіт на навчальних заняттях і за виконання завдань самостійної роботи оцінюються науково-педагогічним працівником за допомогою п'ятибальної шкали в кінці семестру (в розрізі окремих навчальних видів роботи).

Поточна успішність студентів за виконання навчальних видів робіт на навчальних заняттях і за виконання завдань самостійної роботи оцінюються науково-педагогічним працівником за допомогою наступної системи нарахування балів:

- ведення конспекту лекцій – 10 балів;
- робота на семінарських заняттях – 10 балів;
- виконання домашніх завдань – 20 балів;
- опрацювання матеріалів дистанційного курсу – 20 балів;
- виконання поточних модульних робіт – 40 балів.

Загальна кількість балів за виконання поточних навчальних видів робіт не повинна перевищувати 100 балів.

Підсумковий контроль. Підсумкове оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни «Економічна теорія» здійснюється у формі ПМК (заліку). Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни дорівнює сумарній кількості балів за поточні види навчальних робіт. Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни не може перевищувати 100 балів (табл. 6).

Таблиця 6. Шкала оцінювання знань студентів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни «Економічна теорія»

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

З метою мотивації студентів до активного та якісного виконання усіх видів навчальної роботи протягом семестру до загальної підсумкової оцінки можуть бути додані додаткові бали за додаткові види робіт (табл. 7).

Таблиця 7. Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни «Економічна теорія»

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	Виконання та успішний захист творчого наукового завдання	10
	Підготовка презентації	3
	Підготовка кросворду	3
	Підготовка есе	5
	Підготовка реферату	3
2. Науково-дослідна робота	Участь у всеукраїнських конкурсах студентських робіт	5
	Участь у науково-практичних конференціях	5
3. Організаційно-виховна	Допомога кафедрі при проведенні профорієнтаційної роботи, днів відкритих дверей тощо.	5

За додаткові види навчальних робіт студент може отримати не більше 30 балів. Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів.

РОЗДІЛ 8. ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОМП'ЮТЕРНОЇ ПІДТРИМКИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу з навчальної дисципліни «Економічна теорія» включає у себе:

- загальне програмне забезпечення, до якого входить пакет програмних продуктів Microsoft Office;
- спеціалізоване програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу з навчальної дисципліни, яке включає в себе дистанційний курс в середовищі Moodle та тестові завдання в середовищі Open Test.

РОЗДІЛ 9. ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

9.1. Перелік інформаційних джерел

Основна література

1. Білецька Л.В. Економічна теорія [Текст] : політекономія, мікроекономіка, макроекономіка / Л.В. Білецька, О.В. Білецький, В. І. Савич. – 2-ге вид., перероб. та доп. – К. : Центр учб. л-ри, 2009. – 688 с.
2. Економічна теорія [Текст] : навч. посібник / А.П. Бурляй, А. М. Андрущенко, Г. І. Серета, [та ін.]. – К. : Центр учб. л-ри, 2009. – 520 с.
3. Економічна теорія [Текст] : політекономія : підручник / за ред. В. Д. Базилевич. – 7-те вид., стер. – М. : Знання-Прес, 2008. – 719 с.

4. Ніколенко С.С. Економічна теорія : навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни / С.С. Ніколенко, В.О. Шаповалов. – Полтава : ПУЕТ, 2015. – 197 с.

5. Основи економічної теорії [Текст] : навч. посіб. / В. Г. Федоренко, М. М. Руженський, С.В. Палиця, Ю. Б. Пінчук. – К. : Алерта, 2012. – 312 с.

6. Основи економічної теорії [Текст] : навч. посібник / за ред. П.В. Круш, В.І. Депутат, С. О. Тульчинська. – К. : Каравела, 2008. – 448 с.

7. Пушкаренко П.І. Економічна теорія [Текст] : модульний курс : підручник / П.І. Пушкаренко. – Суми : Університетська книга, 2011. – 384 с.

Додаткова література

8. Економічна теорія: політична економія : навчальні форми контролю та презентації : навч. посібник / за ред. С. І. Юрій, В. В. Козюк. – К. : Кондор, 2010. – 266 с.

9. Економічна теорія: політична економія : підручник / за ред. С. І. Юрій. – К. : Кондор, 2009. – 604 с.

10. Костюк В. С. Економічна теорія [Текст] : навч. посібник / В. С. Костюк, А. М. Андрющенко, І. П. Борейко. – К. : Центр учб. л-ри, 2009. – 282 с.

11. Мочерний, С.В. Основи економічної теорії [Текст] : навч. посібник / С.В. Мочерний, О.А. Устенко. – 3-тє вид., стер. – К. : ВЦ "Академія", 2009. – 504 с.

9.2. Перелік складових навчально-методичного комплексу навчальної дисципліни

Навчально-методичне забезпечення навчальної дисципліни «Економічна теорія» включає у себе: навчальну програму, навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів, дистанційний курс, плани семінарських занять, завдання для самостійної роботи та методичні рекомендації до їх виконання, завдання для контрольних робіт та методичні рекомендації до їх виконання для студентів заочної форми навчання, тести вхідного контролю знань студентів, пакет комплексних контрольних робіт, пакети завдань для поточного контролю (поточні модульні роботи та пакети тестів для студентів денної та заочної форм навчання), питання для підготовки до ПМК, тематику науково-дослідної роботи студентів, інші авторські видання викладачів кафедри з навчальної дисципліни (навчально-методичний посібник російською мовою).

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ..	4
РОЗДІЛ 2. РОБОЧИЙ ГРАФІК НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ НА СЕМЕСТР	4
РОЗДІЛ 3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ З РОЗПОДІЛОМ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ.....	5
РОЗДІЛ 4. ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА ТЕМАТИЧНОГО ПЛАНУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
РОЗДІЛ 5. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ.....	14
РОЗДІЛ 6. МЕТОДИКИ АКТИВІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ.....	15
РОЗДІЛ 7. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ.....	15
РОЗДІЛ 8. ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОМП'ЮТЕРНОЇ ПІДТРИМКИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	17
РОЗДІЛ 9. ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	17